

Gebruik van de I-waarde en de index I-2021 in de prijsherzieningsformules

In deze nota, die gebaseerd is op documenten van de FOD Economie¹, wordt het volgende voorgesteld:

- De verschillende gevallen voor het gebruik van de indexen (I en I-2021) in de herzieningsformules:
 - [Wanneer gebruik je de I-waarde?](#)
 - [Wanneer moet de index I-2021 worden gebruikt?](#)
 - [Wanneer moet de I-waarde worden gecombineerd met de index I-2021 \(overschakeling van I naar I-2021\)?](#)
- Wat praktische informatie over het gebruik van deze indexen:
 - [Hoe schakel ik over op de index I-2021 nu de I-waarde niet langer wordt gepubliceerd?](#)
 - [Wat als de index I-2021 nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering?](#)

1. Gebruik van de I-waarde

De I-waarde wordt gebruikt voor herzieningen die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De herzieningsformule in de opdrachtdocumenten verwijst naar de I-waarde.
- De partijen zijn niet overeengekomen om over te schakelen van I-waarde naar index I-2021 (zie 3).
- De I-waarde op het moment van de herziening ("I") verwijst naar een periode vóór januari 2023 (zie 4).

¹ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Entreprises/Mercuriale-Hoe-de-index-I-2021-toepassen-in-een-prijsherzieningsformule.pdf>

2. Gebruik van de index I-2021

De index I-2021 wordt gebruikt voor herzieningen waarbij:

- de formule in de opdrachtdocumenten ofwel uitdrukkelijk verwijst naar de index I-2021 (wat mogelijk is voor alle opdrachten die dateren van na de invoering ervan, in januari 2021).
- Of waarbij aan de volgende twee voorwaarden wordt voldaan:
 - De formule in de opdrachtdocumenten verwijst naar de I-waarde.
 - De I-waarde op het ogenblik van de ondertekening van de opdracht ("I") verwijst naar een periode na december 2022 (zie 4).

Opmerkingen:

1. In geen enkele herzieningsformule mag bij de ondertekening van de opdracht een I-waarde ("I") worden gebruikt die betrekking heeft op een periode na december 2022, aangezien de publicatie van de I-waarde namelijk wordt stopgezet na de publicatie van de waarde voor december 2022.
2. De herzieningsformule in de opdrachtdocumenten zal dus expliciet (of impliciet) verwijzen naar de index I-2021 zodra de materialenindex op het moment van de ondertekening van de opdracht ("I" of "I-2021") verwijst naar een periode na december 2022.

De formule hieronder, bijvoorbeeld,

$$p = P * [a * (s / S) + b * (i / I) + (1 - a - b)]$$

zal bijvoorbeeld expliciet (of impliciet) de volgende vorm aannemen:

$$p = P * [a * (s / S) + b * (i-2021 / I-2021) + (1 - a - b)]$$

Waarbij

- a en b overeenkomen met de wegingscoëfficiënten (a voor de lonen en b voor de materialen) die in het bestek zijn opgenomen.
 - "p" komt overeen met de herziene prijs.
 - "P" komt overeen met de oorspronkelijke prijs.
 - "s" komt overeen met de waarde van de index S op het moment van de herziening.
 - "S" komt overeen met de waarde van de index S op het moment van de ondertekening van de opdracht.
 - "i-2021" komt overeen met de waarde van de index I op het moment van de herziening.
 - "I-2021" komt overeen met de waarde van de index I op het moment van de ondertekening van de opdracht.
3. Het gebruik van de index I-2021 in plaats van de I-waarde in een herzieningsformule kan tot gevolg hebben dat de materialenindex (de index I-2021) die nodig is om de herziening te berekenen, nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering. De verschillende opties die in dit geval beschikbaar zijn, staan vermeld bij punt 5.

3. Combinatie van de I-waarde en de index I-2021 in dezelfde herzieningsformule

Overschakeling van I-waarde naar index I-2021

De indexen I en I-2021 worden in combinatie in dezelfde formule gebruikt voor herzieningen die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De herzieningsformule in de opdrachtdocumenten verwijst naar de I-waarde.
- Er moet worden overgeschakeld van I-waarde naar index I-2021:
 - Ofwel omdat de partijen hebben besloten tot deze overschakeling op een bepaalde datum.
 - Ofwel omdat de I-waarde op het moment van de herziening ("i") betrekking heeft op een periode na december 2022 (zie 4).

In dit geval moet de herzieningsformule worden toegepast, aangezien de "I-2021" de "I" vervangt. Hieronder wordt verstaan:

- De combinatie van de twee indexen (I en I-2021) in de herzieningsformule.
- Waarbij rekening wordt gehouden met een overschakelingsdatum voor de overgang van I-waarde naar I-2021.

Voor de volgende formule, bijvoorbeeld,

$$p = P * [a * (s / S) + b * (i / I) + (1 - a - b)]$$

de overschakeling van I-waarde naar "I-2021" wordt dan als volgt in de formule verwerkt:

$$p = P * [a * (s / S) + b * (i / I) * (i-2021 / I-2021) + (1 - a - b)]$$

Waarbij

- a en b overeenkomen met de wegingscoëfficiënten (a voor de lonen en b voor de materialen) die in het bestek zijn opgenomen.
- "p" komt overeen met de herziene prijs.
- "P" komt overeen met de oorspronkelijke prijs.
- "s" komt overeen met de waarde van de index S op het moment van de herziening.
- "S" komt overeen met de waarde van de index S op het moment van de ondertekening van de opdracht.
- "i" komt overeen met de waarde van de I-waarde op het moment van de overschakeling.
- "I" komt overeen met de waarde van de I-waarde op het moment van de ondertekening van de opdracht.

- “i-2021” de waarde van de index I-2021 is op het moment van de herziening.
- “I-2021” de waarde van de index I-2021 is op het moment van de overschakeling.

Opmerking:

- De overschakeling van de “I” naar de “I-2021” kan tot gevolg hebben dat de materialenindex (de index I-2021) die nodig is om de herziening te berekenen, nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering. De verschillende opties die in dit geval beschikbaar zijn, staan vermeld bij punt 5.

4. Overschakeling naar de index I-2021 na stopzetting van de publicatie van de I-waarde

De stopzetting van de I-waarde na de publicatie van de waarde voor december 2022 impliceert dat moet worden overgeschakeld naar de “I-2021” (zie 3) wanneer de I-waarde op het moment van de herziening (“I”) betrekking heeft op een periode na december 2022.

Als het gebruik van de I-waarde niet relevant was (bijvoorbeeld in een formule voor wegenwerken) vóór de overschakeling, dan zouden de partijen er echter beter aan doen om een andere herzieningsformule overeen te komen. Zo nodig moeten zij verwijzen naar specifieke indicatoren voor materialen die een aanzienlijk deel van de kosten van de bouwplaats vertegenwoordigen (zie [vaststelling van een aan de economische realiteit aangepaste herzieningsformule](#)).

Opmerkingen:

- De stopzetting van I-waarde na de publicatie van de waarde voor december 2022 doet vermoeden dat deze datum (december 2022) voor de overschakeling moet worden gekozen.
- Niets belet de partijen evenwel om een andere datum overeen te komen, op voorwaarde dat op dat ogenblik zowel de I-waarde als de index I-2021 beschikbaar zijn.

5. Wat als de index I-2021 nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering?

De overschakeling van de “I” naar de “I-2021” kan net als het gebruik van laatstgenoemde index tot gevolg hebben dat de materialenindex (de index I-2021) die nodig is om de herziening te berekenen, nog niet is gepubliceerd op het moment van de facturering.

De publicatietermijn voor de index I-2021 is immers langer (min of meer twee weken) dan die voor de I-waarde. Om technische redenen kan de FOD Economie deze pas publiceren in de eerste dagen van de tweede maand die volgt op de bestreken periode.

In gevallen waarin de index I-2021 die nodig is om de prijsherziening te berekenen, nog niet beschikbaar is op het moment van de facturering kunnen de betrokken partijen overeenkomen:

Progress. Together.

Nota • 23.08.2022

Gebruik van de I-waarde en de index I-2021 in de prijsherzieningsformules

4/5

- Om ofwel de facturering enkele dagen uit te stellen: de tijd die nodig is om de index te publiceren en op basis daarvan de herziening te berekenen.
- Of om te factureren met een voorlopige herziening (waarbij de laatst beschikbare index I-2021 wordt gebruikt in plaats van de ontbrekende index) die nadien zal worden rechtgezet (ofwel na publicatie van de ontbrekende index, ofwel na beëindiging van de werken).
- Of om de herzieningsformule te wijzigen door erin bijvoorbeeld de index van de maand die voorafging aan de werken te vervangen door die van de tweede maand die aan de werken voorafging.
De partijen dienen zich er evenwel van bewust te zijn dat dit afwijkt van de doelstelling van een herzieningsformule die erop gericht is de kostenontwikkelingen (met name die van materialen) zo nauwkeurig mogelijk in de gefactureerde bedragen te integreren.

Toepassingsvoorbeeld

Een opdracht die op 15 december 2019 gestart werd, wordt beëindigd op 15 mei 2023. De betrokken partijen komen overeen om over te schakelen van de I-waarde naar de index I-2021 op basis van de waarden van januari 2021.

De aanvankelijk in het bijzonder bestek vermelde formule ziet er als volgt uit:

$$p = P * [0,4 * (s / S) + 0,4 * (i / I) + 0,2]$$

Bij wijze van illustratie geven we hier een cijfervoorbeeld op basis van fictieve waarden:

		S		I		I-2021	
Begin van de opdracht	15 dec. 2019	DEC-19	31,00	NOV-19	7000		
Overschakeling van I naar I-2021				JAN-21	7200	JAN-21	103
Facturatedatum	15 mei 2023	MEI-23	33,00			MAART-23	110

Opmerking: de waarden van de indexen zijn volledig fictief en worden uitsluitend ter illustratie gegeven.

De aangepaste formule wordt dan:

$$p = P * [0,4 * (s / S) + 0,4 * (i / I) * (i-2021 / I-2021) + 0,2]$$

Hetzij:

$$p = P * [0,4 * (33 / 31) + 0,4 * (7200 / 7000) * (110 / 103) + 0,2] \quad p = P * 1,065$$